

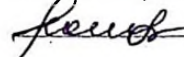
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ДОНБАСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

«Рекомендована до захисту»

Протокол № 6 від 30.08. 2020 р.

В.о. завідувача кафедри

 доц. Кокоріна Л. В.

**ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ
ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Зі спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
Освітня програма – Середня освіта (Українська,
англійська або російська мови і літератури)

Виконавець:

здобувачка 4066 групи

факультету соціальної та мовної
комунікації

Матвєєва Єлизавета Сергіївна

Науковий керівник:

канд. пед. наук, доцент

Кокоріна Людмила Володимирівна

АНОТАЦІЯ

У кваліфікаційній роботі бакалавра проаналізовано особливості застосування мультимедійних засобів навчання та визначити їх ефективність у формуванні англомовної комунікативної компетентності. У першому розділі роботи визначено поняття, цілі та завдання використання мультимедійних засобів навчання та узагальнено сучасні підходи до класифікації мультимедійних засобів. У другому розділі схарактеризовано особливості розвитку творчих здібностей учнів шляхом впровадження мультимедійних технологій, висвітлено методику застосування мультимедійних презентацій як засобу розвитку комунікативної компетентності учнів, узагальнено та виокремлено ефективні інформаційні технології у формуванні англомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: комунікативна компетентність, методика навчання іноземних мов, мультимедійні засоби навчання, інформаційні технології.

ABSTRACT

The following bachelor qualification project gives the peculiarities of multimedia technologies' use in education and considers their efficiency if forming English communicative competence. In the first part of the project the author outlines the notion of multimedia education means, aims and objectives of their use and generalizes modern approaches to multimedia means classification. The content of the second part of the project presents the characteristics of developing students' creative thinking by means of multimedia implementation, throws light on the methods of presentation use as a means of students' communicative competence development and outlines the effective information technologies in building English communicative competence.

Key words: communicative competence, methods of teaching foreign languages, multimedia education means, information technologies.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ...5	5
1.1. Поняття, цілі та завдання використання мультимедійних засобів навчання	5
1.2. Сучасні підходи до класифікації мультимедійних засобів	9
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....16	16
2.1. Розвиток творчих здібностей учнів шляхом впровадження мультимедійних технологій.....	
2.2. Методика застосування мультимедійних презентацій як спосіб розвитку комунікативної компетентності учнів	19
2.3. Навчальні можливості відкритих ресурсів у формуванні англомовної комунікативної компетентності.....	
Висновки до розділу 2	
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Актуальність. Характерною рисою всіх процесів ХХІ століття є стрімкий розвиток інформаційних технологій. Пріоритетним напрямком розвитку сучасного суспільства постає набуття цифрової компетентності, що також відображено в низці нормативних освітніх документів. Зокрема, саме цифрова компетентність визначена однією з десяти ключових компетентностей шкільної освіти в межах реформи Нова Українська Школа. Неможливо уявити сучасного підлітка, який би не мав доступу до всесвітньої мережі з будь-якого гаджета, ще важче уявити підлітка, який не розумівся б на використанні різноманітних соціальних мереж або мобільних додатків. Така стрімкість і лякає, і захоплює, відкриваючи свої позитивні та негативні впливи.

Такий розвиток зумовив впровадження різноманітних інформаційних технологій в освітньому процесі. Крім того, трансформаційні процеси в національній системі освіти засвідчують перетворення деяких форм навчання на дистанційну, невід'ємною складовою якої є застосування спеціального програмного забезпечення для провадження освітньої діяльності. Новий виклик 2020 року, пов'язаний з пандемією Covid-19, ще раз засвідчив нагальну потребу у запровадженні технологій дистанційного навчання. Поруч з цим зростає синергія інформаційних технологій та іноземної мови, найчастіше англійської. Відтак досить логічним є активне використання програмних продуктів для опанування іноземної мови школярами.

Сьогодні складно знайти якусь сферу життя, де б не застосовували комп'ютери, отже, завдання вчителя іноземної мови полягає в розкритті всієї палітри можливостей інформаційно-комунікаційних технологій та реалізації їх навчального потенціалу в процесі мовної освіти, як у межах шкільної програми, так і в процесі самоосвіти. Питання впровадження і використання мультимедійних технологій в навчальний процес сучасного закладу освіти вже давно стало одним з пріоритетних напрямів наукових пошуків світових та українських дослідників у галузі педагогіки. Зокрема, в нашій країні тематикою

освітніх цифрових технологій займаються В. Я. Биков, О. М. Бондаренко, Я. В. Булахова, Ж. Є. Глущенко, В. Ф. Заболотний, О. А. Міщенко, О. П. Пінчук, Ю. Ю. Харченко, О. В. Шестопапов та ін. наразі в царині наукових пошуків з означеної тематики виокремились деякі напрямки науково-педагогічних досліджень: питання технічного забезпечення використання цифрових технологій в освітньому процесі стало предметом досліджень А. Н. Леонов та Є. І. Машбіц; Є. С. Полат з-поміж інших досліджувала особливості застосування мультимедійних технологій в освіті; Н. П. Аносова, М. А. Бовтенко та інші займаються предметним дослідженням психолого-педагогічних аспектів впровадження інформаційних технологій у процес вивчення іноземної мови.

Безсумнівним є той факт, що використання мультимедійних технологій у вивченні іноземної мови має вагому перевагу над традиційними освітніми технологіями. Виразність та доступність мультимедіа сприяє швидкому і легшому сприйманню мовного й мовленнєвого матеріалу. Зазвичай такі засоби вміщують одразу текстові і графічні об'єкти, аудіо- та відеоматеріали, анімацію тощо. Такі характеристики зумовлюють певний успіх цифрових технологій, тому що сучасне покоління школярів становлять так зване «покоління Z». Представникам цього покоління властиві зорове сприйняття реальності, кліпове мислення, відсутність навичок читання повних текстів. Саме тому поєднання різних каналів сприйняття з яскравою візуалізацією і тезовими текстовими викладками стає запорукою високої ефективності мультимедійних засобів навчання.

Об'єкт дослідження – використання мультимедійних засобів навчання іноземної мови.

Предмет дослідження – шляхи застосування мультимедійних засобів навчання для формування англomовної комунікативної компетентності школярів.

Мета дослідження – проаналізувати особливості застосування мультимедійних засобів навчання та визначити їх ефективність у формуванні англомовної комунікативної компетентності.

Для реалізації поставленої мети необхідно розв'язати наступні **завдання**:

1. Визначити поняття, цілі та завдання використання мультимедійних засобів навчання.

2. Узагальнити класифікацію мультимедійних засобів.

3. Схарактеризувати особливості розвитку творчих здібностей учнів шляхом впровадження мультимедійних технологій.

4. Висвітлити методику застосування мультимедійних презентацій як засобу розвитку комунікативної компетентності учнів.

5. Виокремити ефективні інформаційні технології у формуванні англомовної комунікативної компетентності.

Особливості наукової проблематики зумовили вибір відповідних **методів науково-педагогічних досліджень**:

- теоретичні: теоретико-методологічний аналіз наукової, психолого-педагогічної, методичної літератури з досліджуваної проблеми; аналіз методичних розробок навчальних матеріалів на відкритих програмних продуктах; вивчення, порівняння та узагальнення інноваційного педагогічного досвіду;

- емпіричні: спостереження за роботою вчителів під час використання мультимедійних засобів навчання, а також застосування цифрових технологій у лінгводидактиці під час набуття власного педагогічного досвіду в межах педагогічної практики.

Матеріал дослідження становлять відкриті інформаційні ресурси, які створені і впроваджені для навчання іноземної мови, зокрема, відкриті онлайн-ресурси Британської Ради в Україні, онлайн-словники тощо.

Новизна дослідження полягає у тому, що в ньому: узагальнено мультимедійні засоби навчання іноземних мов; систематизовано ефективні

інформаційні технології для формування англомовної комунікативної компетентності.

Практичне значення. Результати нашої роботи можуть бути використані під час розробки методичних порад для вчителів англійської мови з використання мультимедійних засобів навчання, а також рід час практичних занять здобувачів з методики навчання іноземних мов.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати роботи було апробовано на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку» (19 лютого 2020 р., м. Переяслав) та XVIII Міжрегіональній науково-практичній конференції молодих учених та аспірантів «Дослідження молодих науковців у галузі гуманітарних наук» (14 травня 2020 р., м. Бахмут), а також були заслухані та обговорені на засіданні кафедри педагогіки та методики викладання (протокол № 6 від 30.05.2020 р.)

Структура роботи. Логіка дослідження зумовила таку структуру кваліфікаційної роботи бакалавра; вступ, два основні розділи, висновки, список використаних джерел, який налічує 40 найменувань, та додатки. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра викладено на 41 сторінці.

РОЗДІЛ 1. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Поняття, цілі та завдання використання мультимедійних засобів навчання

Для кращого розуміння особливостей використання мультимедійних засобів навчання іноземної мови варто узагальнити та ще раз увиразнити поняття й мету застосування цифрових технологій в освітньому процесі. Переважна більшість педагогічного складу сучасного закладу загальної середньої освіти опановує інформаційні технології, коли власне має вільний доступ до технічного устаткування, оснащеного спеціальними програмним забезпеченням. Значну роль у цьому процесі відіграє реформа освіти, поступове впровадження якої поліпшує матеріальну-технічну базу сучасних шкіл. Опанування спеціальних програм, які дозволяють роботу одночасно з текстовими та графічними об'єктами, аудіо- та відео файлами тощо є запорукою успішного досягнення результатів навчання з будь-якого загальноосвітнього предмету.

Змістовно поняття мультимедійних засобів пов'язане із засобами інформатизації, а саме обробкою та аналізом даних, які знаходяться в більш технічній площині. Проте одним з пріоритетних напрямків розвитку освіти сьогодні є власне процес інформатизації або «діджиталізації» навчально-виховного процесу. Такий стан речей позитивно впливає на технологічний розвиток і спричинив появу низки відповідних програмних продуктів для їх використання в освіті, зумовив розробку нових методів навчання і технологій інформатизації освітньої діяльності вчителів.

У сучасному світі використання інформаційно-комунікативних інтернет-технологій у навчанні стає дедалі більш актуальним. Саме тому останнім часом великого значення набуває інформатизація національної освітньої системи [11, с. 18]. Стан сучасної освіти і тенденції її розвитку потребують нових системно-організаційних підходів до розвитку освітнього середовища. Модернізація

української освіти одним зі своїх пріоритетів вважає впровадження інформаційних технологій в освітній процес.

Інформатизація освіти – це процес утілення у традиційну практику роботи структур і установ нових інформаційних технологій з метою підвищення ефективності їх функціонування [32, с. 15].

Освітня діджиталізація є галуззю науково-практичної діяльності людини, спрямованої на застосування технологій і засобів збирання, зберігання, обробки й поширення інформації. Ці процеси забезпечують узагальнення та систематизацію педагогічних знань для досягнення навчально-виховної мети.

Доцільність застосування мультимедіа в освіті можна проілюструвати багатьма прикладами. Мультимедіа може застосовуватися в контексті різноманітних стилів навчання й сприйматися різними людьми: деякі вважають за краще вчитися за допомогою читання, інші – засобами сприйняття на слух, треті – шляхом перегляду відео тощо.

Використання мультимедіа дозволяє учням працювати з навчальним матеріалом по-різному – школяр сам вирішує, як вивчати матеріал, як застосовувати інтерактивні можливості засобів інформатизації, і як реалізувати спільну роботу зі своїми товарищами по навчанню [32, с. 15].

Використання якісних мультимедіа-засобів дозволяє зробити процес навчання гнучким, враховуючи соціальні й культурні відмінності між школярами, їхні індивідуальні стилі, інтереси і темпи навчання.

Нагальною потребою сучасних закладів освіти є забезпечення вільного та швидкого доступу до інформації всіх учасників освітнього процесу, формування умов її вільного руху, результатом яких має стати єдиний освітній інформаційний простір. Зрозуміло, такого результату можна досягти лише за умови активного впровадження інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес на всіх його рівнях. У процесі спільної роботи над навчальним матеріалом з використанням комп'ютерних технологій та Інтернет-ресурсів сучасна школа впритул підходить до реалізації ідеї «педагогіки співробітництва». Використання комп'ютера та цифрових ресурсів у процесі

вивчення іноземної мови є одним із найголовніших напрямів роботи сучасних учителів іноземної мови.

Основним джерелом для більшості вчителів і школярів стає Всесвітня комп'ютерна мережа Інтернет. Ця мережа надає доступ як до освітніх, так і до багатьох інших ресурсів, що містять у собі інформацію будь-яких типів.

Інтернет є безцінною базою для створення інформативного середовища, освіти та самоосвіти, задоволення професійних та особистих інтересів і потреб.

Основними завданнями під час використання мультимедійних засобів є: підвищення інтелектуального рівня та рівня мовленнєвої компетентності шляхом спілкування з носіями мови; надання учням можливостей для комунікації, формування у них комунікативної компетентності; сприяння розвитку навчальної мотивації учнів; розробка уроків англійської мови з використанням сучасних технологій, що підвищить зацікавленість школярів, сприятиме їх змістовній наповненості та доступності у сприйнятті матеріалу.

На уроках англійської мови за допомогою мультимедійних засобів можна вирішувати низку дидактичних завдань, а саме:

- формування компетентності в читанні на основі безпосереднього використання матеріалів інтернет-мережі різного рівня лінгвістичної складності;

- вдосконалення вмінь аудіювання на матеріалі автентичних звукових текстів, пісенної лірики, кінодискурсу;

- вдосконалення компетентності у писемному мовленні шляхом поповнення свого словникового запасу лексичними одиницями сучасного побутового дискурсу, які відображують певний етап розвитку національної культури, соціальний, економічний і політичний устрій певного суспільства;

- збагачення світогляду школярів лінгвокультурологічними знаннями, які вбирають у себе мовленнєвий етикет, особливості комунікативної поведінки різних народів, культурне розмаїття країни, мова якої вивчається;

- формування стійкої мотивації до активної пізнавальної діяльності учнів на уроках;

- формування здатності критичного мислення;
- прищеплення потреби послуговуватися англійською мовою з метою реального контекстно обумовленого щоденного спілкування [21, с. 10].

Узагальнюючи переваги навчання англійської мови за допомогою різноманітних цифрових технологій, варто виокремити успішне розв'язання таких провідних освітніх завдань:

- загальнокультурний розвиток школярів;
- вдосконалення цифрової компетентності;
- підвищення рівня володіння англійською мовою;
- створення сприятливого психологічного клімату;
- підвищення навчальної мотивації та стимулювання інтересу до начального предмету;
- можливість реалізації принципів індивідуалізації та диференціації навчання;
- створення сприятливої естетичної й емоційної атмосфери уроку за рахунок застосування аудіо- та відеоматеріалів;
- збільшення обсягу виконаної навчальної роботи;
- економія моральних і матеріальних витрат учителя;
- підвищення статусу вчителя в класному колективі.

Таким чином, використання інформаційних технологій має чимало переваг, проте неможна зловживати інформатизацією. Необхідно ретельно відбирати матеріал для планування уроків з використанням мультимедійних засобів навчання.

1.2. Сучасні підходи до класифікації мультимедійних засобів навчання

Сьогодні із розвитком інформаційних технологій існує велика кількість сучасних мультимедійних засобів, за допомогою яких ефективно подається навчальний матеріал на уроках іноземної мови. До таких засобів відносимо:

- комп'ютерні презентації;
- інфографіка;
- флеш анімації;
- аудіо- та відеоматеріали;
- електронні словники і довідники;
- програмні продукти для тестування;
- відкриті освітні інтернет-ресурси;
- носії для програмного забезпечення.

Всі перелічені інформаційні засоби забезпечують сприятливі умови для організації самостійної роботи учнів на уроках іноземної мови. Школярі, самостійно використовуючи технічне устаткування, можуть не лише вивчати окремі теми у власному темпі, а також і застосовувати засоби самоконтролю засвоєння навчального матеріалу. За таких умов комп'ютер видається найбільш терплячим учителем, адже він позбавлений емоцій і може повторювати одне й те ж саме завдання безліч разів допоки учень не опанує той чи інший матеріал. Застосування машин нівелює негативний емоційний фон, який може бути спричинений заохочувальними або осудливими коментарями вчителя з приводу правильності виконання завдань або швидкості виконання. Безособовість сприяє самостійності учнів у навчальній діяльності та певною мірою забезпечує сприятливий психологічний клімат уроку.

Вважаємо за доцільне зупинитися на деяких з мультимедійних засобах більш детально.

Швидкого розповсюдження сьогодні набула інфографіка. Варто ще раз пояснити, що це візуальна подача досить об'ємної, різноманітної, і часто дуже щільної статистичної або текстової інформації. У разі подання такого обсягу

інформації більш традиційним способом вона є важкою для сприйняття. Звичайно, що стрімке розповсюдження застосування інфографіки на різних рівнях суспільної комунікації зумовило необхідність її запровадження й у лінгводидактику.

У західних країнах інфографіка вже досить давно функціонує як самостійний жанр і займає провідне місце в багатьох галузях суспільного життя, в тому числі й освітньому просторі. В українських школах перші кроки з візуалізації зроблено за допомогою PowerPoint, якщо не згадувати діафільми, слайди.

Використання елементів інфографіки в процесі навчання іноземних мов має певні передумови, а саме:

- вона допомагає представити значний обсяг інформації, застосовуючи мінімум мовних засобів, що має позитивний результат особливо для учнів з низьким рівнем володіння англійської мови;
- статистична інформація та її візуалізація сприяють семантизації лексичних одиниць;
- схематичні образи сприймаються набагато краще за довгі текстові слайди;
- вона економить витрати часу на вирішення значної кількості завдань;
- її використання розвиває цифрову грамотність школярів [25, с. 7].

Найчастіше інфографіку розуміють як безліч графічно-знакових матеріалів, умовно можна виокремити її три різновиди:

- графіки, таблиці, відтворення яких потребує мінімальних графічних зусиль і планування; головними критеріями є чіткі технічні параметри, достовірність та змістова наповненість інформації;
- схеми, моделі та відтворення (статичні та динамічні відеорекострукції подій);
- графічні розповіді, що є складними інформаційними пакетами. Такі матеріали можуть використовуватися в комплексі з друкованими пакетами документів і самостійно. Основним критерієм є художність виконання. Зразки

інфографіки, яку можна використовувати на уроках англійської мови подано в додатках (додаток А).

Найбільшого поширення серед мультимедійних засобів навчання набула презентація. Для демонстрації мультимедійних презентацій в освіті можна застосовувати монітор комп'ютера або ноутбука чи великий екран шляхом під'єднання мультимедійного проектора, плазмового екрану тощо. Учні таким чином сприймають послідовне чергування слайдів, які можуть вміщувати різний графічний або текстовий контент (графіки, діаграми, малюнки, фотографії, відеофрагменти), на який може накладатися звуковий супровід (вербальний – доповідь учителя або учня чи невербальний – музика). Найбільш уживаним програмним продуктом для виготовлення мультимедійних презентацій є Microsoft PowerPoint. Але також існують інші онлайн платформи для їх розробки, на кшталт Pictochart, Canva, Google Docs та інші [28, с. 16].

В контексті навчальної діяльності використання презентацій доцільне в процесі ознайомлення учнів з новою інформацією, значною за обсягом, а також цей інструмент полегшує представлення учнями результатів власних дослідницьких завдань, індивідуальних або групових проєктів, самостійної роботи тощо.

Відповідно можна виокремити такі види учнівських мультимедійних презентацій: індивідуальні (розробляються і створюються одним учнем); групові (розробляються і створюються малою групою учнів); класні (можуть бути виготовлені всім колективом класу як індивідуально, так і малими групами, залученими до створення окремих слайдів).

Просунуті викладачі послуговуються таким мультимедійним засобів навчання як скрайбінг. Одним з перших користувачів скрайбінгу в якості продуктивного та інтерактивного дидактичного засобу для концептуалізації інформації учнями та вчителями був американський педагог Пол Богуш. Саме він піддав сумніву використання суто традиційних підходів до навчання й зміг довести ефективність застосування скрайб-презентації в навчанні [33, с. 5].

Варто зосередитись на перевагах методу скрайбінгу, які полягають в:

- безпосередній замученості та постійній увазі аудиторії;
- якісному засвоєнню навчального матеріалу та запам'ятовування важливих фактів та даних;
- доступне та полегшене сприйняття матеріалу;
- можливість постійної взаємодії з аудиторією.

Для успішного використання скрайбінгу для освітніх цілей педагогам необхідно опанувати три основні практичні аспекти створення презентацій: по-перше, навички візуалізації (скрайбінг перетворює тези презентації на слова та образи. І тут вже неважливо мати здібності до малювання, головне – зрозуміти, як правильно замінити вербальну інформацію на її образну презентацію); по-друге, вміння оперувати схемами (автору необхідно наочно представити текстові матеріали у вигляді схем, графіків, діаграм, ще й організувати їх у формі структурованого цілісного образу); і по-третє, комунікативні навички (основна мета скрайбінгу полягає у переконанні аудиторії в правильності власної думки, а для цього доповідачеві необхідно задіяти слухачів у аргументуванні тез своєї презентації).

Перш ніж створювати скрайб-презентацію вчителю варто визначитися з темою, а також відповідним етапом уроку для її використання. Найбільш вдалим та ефективним буде застосування скрайбінгу для вивчення нової лексичної або граматичної теми. Зацікавленість учнів різноманітними наочно-графічними образами, пов'язаними з новим навчальним матеріалом сприятиме запам'ятовуванню та усвідомленню основних понять. Це створить міцне підґрунтя оволодіння новими знаннями, вміннями та навичками. Метод скрайбінгу можна використовувати також в якості домашнього завдання, але для цього вчителю необхідно подбати про вільний доступ учнів до презентації за допомогою інтернет-мережі (на вебсайті школи, персональній сторінці педагога, в інформаційному освітньому середовищі закладу). Вчитель може завчасно підготувати перелік дискусійних питань зі скрайб-презентації до наступного уроку. Маючи вільний доступ, школярі можуть самостійно передивитись презентацію для узагальнення навчального матеріалу. Для

обговорення скрайб-презентації можна організувати групові дискусії, де учні за допомогою зрозумілих образів можуть відтворити тези, важливі для аргументації власної думки. Такі завдання сприяють розвитку творчих здібностей учнів, їх асоціативної пам'яті, креативного мислення. На етапі старшої школи актуальним може бути самостійне створення власної скрайб-презентації школярами (скласти розповідь з вивченої теми, розказати про своє хобі і т. д.).

В створенні скрайбінгу можна виокремити такі етапи:

- складання плану (упорядкування основних питань для представлення);
- аналіз провідних ідей та візуальні образів (вони мають бути доступними: простими та зрозумілими);
- візуалізація (добір наочності: малюнків, аудіо- та відеоматеріалу);
- хронометраж (визначення необхідного часу для представлення своїх думок).

Власне визначення часових меж презентації є найголовнішим, адже аудиторія не повинна бути інформаційно перевантажена. Якщо презентація буде занадто довгою за тривалістю, то навіть, її висока художня образність не зможе втримати увагу учнів.

Завершальним етапом у створенні скрайбінгу беззаперечно буде доступ до Інтернет-мережі та використання відповідних програмних продуктів. Наразі існує низка онлайн-платформ для виготовлення скрайб-презентацій, переважно платні, але можна віднайти безкоштовні версії програм з певними операційними обмеженнями. Зазвичай такі сайти англійські, і тому використання цих платформ учнями для самостійного створення презентацій сприятиме збільшенню словникового запасу англійської мови.

Можемо надати стислий огляд деяких онлайн сервісів для виготовлення скрайбінгу:

Go Animete – сервіс, що надає можливості перетворення презентації на анімаційний фільм. Кожен елемент має стандартні (розмір, колір) та індивідуальні (декомпозиція фону, відображення емоцій) налаштування. Сервер

пропонує значну варіативність опцій з персонажами, він також легкий в оперуванні через користування підказками.

RowToon – інструмент, в якому анімаційний ряд створюється покроково від слайда до слайда. У робочому просторі відображається панель управління, часові налаштування, попередній перегляд, перелік сторінок і перемикач вибору елементів.

Wideo – сервіс, який уможлиблює додавання графічних об'єктів, персонажів, текстових та аудіо матеріалів у презентацію.

Moovly – один із найпростіших продуктів для розробки анімованих презентацій, значна кількість елементів візуалізується за допомогою ручки. Цей сервіс безоплатно дозволяє створювати необмежену кількість скрайбінгів тривалістю до десяти хвилин.

Пояснювалки – програмний продукт для користувачів iPad, що уможлиблює виготовлення простих скрайбінгів. Для виготовлення презентації слід записати звуковий супровід презентації або завантажити готовий аудіофайл, потім власноруч проілюструвати кожну тезу. Певним недоліком продукту є те, що візуалізація значною мірою залежить від індивідуальних здібностей малювання, тому що він не містить готових шаблонів.

VideoScribe – сервіс, що функціонує за принципом – від часткового до загального. В результаті використання програма надає не анімовану презентацію, а відео.

Певно, що найпотужнішим та найбільш уживаним інструментом візуалізації та інтеракції виступає мультимедійна дошка. Мультимедійна або інтерактивна дошка – це універсальний технічний засіб діяльнісного навчання та візуалізації, якому властиві технічні параметри звичайної дошки і новітніх інформаційних технологій. Інтерактивна дошка виконує роль додаткового комп'ютерного монітора, за різницею сенсорної поверхні, великої за розміром, розрахованої на одночасну роботу з великою аудиторією). Подібно до типового комп'ютерного монітора оперування комп'ютерними програмами та додатками здійснюється або за допомогою курсору мишки, або з екранної клавіатури, що

виведена на поверхню дошки. Функції курсору на цьому вторинному моніторі з сенсорною поверхнею може виконувати будь-який твердий предмет. Інтерактивна дошка створена для використання у комплекті з комп'ютером і мультимедійним проектором, що разом складають програмно-технічний або програмно-технологічний навчальні комплекси. Інтерактивна дошка не тільки відображає все, що відбувається на комп'ютері, а також сприяє реалізації інтерактивних методів навчання, зокрема, безпосередньому залученню учнів в операційний процес, процеси створення та виготовлення навчальних матеріалів тощо [40, с. 116].

Таким чином, доступ до різноманітних відкритих інформаційних ресурсів дозволяє вчителям урізноманітнювати види навчальної діяльності на уроці, що сприяє формуванню навчальної мотивації сучасних школярів. Той факт, що переважна більшість таких ресурсів є англомовними, створює міцні підвалини для формування англомовної комунікативної компетентності учня. Постійне залучення здобувача в навчальну діяльність і стимулювання до дискусій за обраної тематикою на основі наочних образів активізує механізми запам'ятовування, які уможливають міцність засвоєних знань.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

В результаті вирішення завдань дослідження нами в першому розділі було уточнено поняття мультимедійних технологій, мету їх використання, а також освітні завдання. Визначено, що використання якісних мультимедійних засобів навчання дозволяє зробити процес навчання гнучким, враховуючи соціальні й культурні відмінності між школярами, їхні індивідуальні стилі, інтереси і темпи навчання

Нами було узагальнено сучасні підходи до класифікації мультимедійних засобів навчання, які базуються переважним чином на критерії графічного вигляду кінцевого продукту. Зокрема, можна виокремити такі мультимедійні засоби: презентації, аудіо та відеоматеріали, інфографіка, інтерактивні онлайн словники та довідники, онлайн платформи для створення інтерактивних навчальних матеріалів, різноманітні програмні продукти навчального характеру.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Розвиток творчих здібностей учнів шляхом впровадження мультимедійних технологій

У традиційній освіті місія викладача полягає в передачі знань, виходячи з даної методології. На відміну від більшості традиційних методик навчання, мультимедіа сприяє розширенню прав і можливостей учня і зміни ролі, як для учня, так і для вчителя. Еволюція матеріалу така, що в даний час цілком можна навчати на основі засобів масової інформації. Це не новина, робота над розумінням тексту і написанням письмового завдання здійснюється тепер за допомогою комп'ютера і додаткових до нього периферійних інструментів. У разі, якщо здійснюється самонавчання мови, учень теж може дуже добре вивчити мову за допомогою мультимедійних засобів. Крім цього використання мультимедійних засобів в класі дозволяє навчання мови без фізичної присутності в класі. Прикладом може служити дистанційне навчання, яке дуже широко використовується в світовій освітній практиці. Учень може сортувати, підсумувати, відтворювати цю інформацію з метою її доступності. Так, Жак Тардіф порівнює учня з режисером. Викладач ставить перед учнем завдання, за 45 хвилин продемонструвати 80-ти хвилинний фільм, зберігаючи при цьому первісний зміст запланованого сценарію, забезпечуючи при цьому підтримку і розуміння глядачів. Як і режисер, учень не може, з огляду на межі його когнітивної структури мозку і характеристик знань, повністю зберегти всі пропозиції, приклади, тексти, графічні завдання і вправи, запропоновані учителем як елемент навчання. Він повинен в цьому ансамблі запропонованих елементів вибрати потрібне, щоб змонтувати, сконструювати, проте зберегти при цьому весь первісний зміст матеріалу з адекватним розумінням дійсності [10, с. 44-45].

Застосування комп'ютерних технологій та робота онлайн лише допомагають в перетворенні уроку на привабливу сучасну діяльність, а також

спрямувати вивчення та презентацію матеріалу у творчий спосіб. Він має стати заняттям, на якому реалізуються принципи особистісно орієнтованого навчання, розвивається пізнавальна активність школярів: інтелектуальна діяльність, критичне мислення, пам'ять, уява, увага, мова, навчальна мотивація. Такий урок повинен відкривати нові можливості для розвитку всебічно й гармонійно розвиненої індивідуальності, здатної до співробітництва, роботи в команді. Технологічне забезпечення навчально-виховного процесу сучасного закладу освіти дозволяє вчителям іноземної мови розширювати освітні можливості учнів шляхом застосування мультимедійних презентацій, створення інфографічних схем, тематичних плакатів до занять тощо. Такі засоби сприяють формуванню певних умінь та навичок учнів:

- компетентність у вибіркового читанні;
- детальна фіксація необхідної інформації;
- правильне оформлення коротких усних та письмових повідомлень;
- стислий і чіткий виклад власних ідей та думок;
- виокремлення головного, наприклад: тема та основна ідея тексту, вміння їх конспектування;
- правильне мовленнєве оформлення власної думки з приводу прочитаного;
- складання простого і складного плану;
- користування словником і довідковою літературою;
- самостійний пошук та добір необхідної інформації до запропонованої теми.

Таким чином, працюючи над певною темою, можна створити наочність для уроку (інфографіку, асоціативний куш, підібрати влучне відео або створити скрайб-презентацію чи відеоролик, яке мотивуватиме учнів до обговорення). Робота в команді дозволяє педагогам та школярам виявити та продемонструвати креативні здібності: вони постійно взаємодіють, відшуковують необхідний матеріал, і найголовніше разом виготовляють його наочно-графічне оформлення. Застосування педагогіки співпраці якнайкраще розкриває

індивідуальні особливості учня, дає змогу висловити власну точку зору з того чи іншого питання, а також проявити творчій підхід до вирішення завдань. Діти готують власні невеликі творчі доповіді у вигляді презентацій і вчаться презентувати для своїх однокласників, які виступають і слухачами, а також висловлюють власні враження від почутого та побаченого [37, с. 66].

Учні вчаться взаємодіяти у групах та парах, слухати один одного, обирати певний матеріал і готувати його до презентації. Важливою якістю сучасного школяра є вміння адаптуватися до спільної роботи, вміти слухати свої однокласників та не боятися висловлювати власні ідеї та враження.

Учитель може підготувати мотиваційну наочність, яка спонукатиме до певної дії, певного завдання. Новітні засоби навчання полегшують роботу вчителів і стають на допомогу створенню креативних завдань на уроках. Наприклад, проблемою восьмих класів є відсутність бажання читати взагалі, під час роботи з монологічної теми виявилось, що діти не можуть розповісти про улюблену книгу, тому що не має книги, про яку вони б хотіли розказати та написати. Так само і під час написання творчого есе до теми.

Учень це глядач, співробітник і нарешті, актор свого власного навчання. Таким чином, педагог повинен створювати такі завдання, де учень буде виступати як актор в навчальному процесі. У той час як учень приймає на себе активну роль, викладач виконує роль консультанта, грамотного постачальника інформації за допомогою мультимедійних засобів. Він також є організатором навчання, спрямовує і оцінює учнів, використовуючи при цьому підручні йому матеріали. Педагог повинен бути в курсі рівня знань учня, щоб уникнути автоматичних помилок в процесі навчання. Він також повинен володіти власними стратегіями в навчанні мови. Його освітня практика повинна мати певний знайомство з новою технологією і володіти вмінням його інтегрувати в процес навчання.

Розвиваючи творчість в учнях, не потрібно нав'язувати власний досвід, роблячи певні помилки, учень сам приходить до певних висновків, які набагато цінніші. Формуючи творчу особистість, необхідно давати поле творчості для

кожного учня, давати їм можливість самореалізуватися і виказати власні думки і почуття, тим самим учень розуміє, що саме його враження та думки важливі і цікаві оточенню. У другому етапі під час презентації творчого відгуку презентації відігравали важливу роль, вони були допоміжною ланкою під час учнівських доповідей і яскраво демонстрували враження учнів від прочитаного. Це ще раз доводить, що використання ІКТ, а саме створення презентацій, наочності, буклетів є цікавим та необхідним досвідом для учнів, робить будь-який виступ інформативним та наочним і дає змогу учневі творче передати враження від прочитаної книги чи оповідання.

За допомогою цих технологічних ресурсів викладач трансформується в керуючого уроком. Він може розробляти кросворди, вправи, анкети, вправи з пропусками або створювати різні запитальники (*questionnaire à choix multiples*) з безліччю відповідей і т.д. На цьому етапі створення учитель стикається з серйозною проблемою; впровадження мультимедійних технологій у навчально-освітній процес мови, який допомагає розвивати шість рівнів когнітивного сприйняття встановленого Б. Блумом: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез і оцінка. Роль педагога в даному випадку це роль контролера, що вимагає і підтримує. Роль учня, в першу чергу активний шукач інформації, потім аналітик інформації, а потім і презентатор цієї інформації.

Важливим методом розвитку творчості учнів на уроках англійської мови є проектна робота. Метод проектів завжди зорієнтований на самостійну творчу діяльність учнів, яка реалізується в парах, малих групах або командах. Проект – це вирішення певної проблеми, але за допомогою набутих компетентностей. Результат реалізації проектів повинен бути матеріальним, тобто оформленим відповідно – відеофільм, відеоролик, альбом, боржурнал, інтерактивна газета, альманах тощо [34, с. 35].

Проектна робота – це дуже цікава творча робота, адже кожен учень може проявити свою творчість та особистість. На сьогодні метод проектів є досить популярним та цікавим. Завдяки цьому методіві всі учасники групи залучені до спільної діяльності, кожен відповідає за певне завдання і має свій обсяг роботи.

Стрімкі інтеграційні процеси в суспільстві, коли англійська мова є однією з міжнаціональних мов спілкування, зумовлюють значну увагу до уроків з іноземної мови як з боку освітньої спільноти, так і з боку батьків. Формування творчих здібностей учнів на уроках іноземної мови розширює кругозір сучасного школяра, відкриває учневі можливості проявити свій потенціал. Сучасне життя – це практично безперервний потік інформації, причому переважно невпорядкованої, хаотичної. Людина має не лише сприймати її, але й у певний спосіб систематизувати. Таку вимогу висунуто й до мислення – воно мусить бути логічним, оскільки без належного обґрунтування ті чи інші думки не будуть достатньо переконливими для оточення. Застосування інформаційних технологій у навчанні іноземних мов відкривають нові можливості для творчого розвитку педагогів і школярів, дозволяють зробити урок ефективним, поліфункціональним, сучасним, яскравим.

2.2. Методика застосування мультимедійних презентацій як спосіб розвитку комунікативної компетентності учнів

З-поміж розмаїття мультимедійних засобів навчання найбільш адекватною для лінгводидактичних цілей постає презентація. Вона дозволяє зацентувати увагу на основних положеннях навчального матеріалу. В ній можна представити тлумачення, схематичні викладки, які учні можуть занотувати в робочі зошити. Також можна підготувати роздруківку змісту презентації для кожного школяра, що дозволить вчителю зекономити час на записуванні й додати інші класні активності. Стислий зміст теоретичного навчального матеріалу, викладений у презентації, вчитель може вивести на настінний екран або на екрані робочих місць учнів, в разі якщо урок проходить у комп'ютерному класі. Не варто використовувати автоматично запрограмований хронометраж (тобто встановлений проміжок часу для демонстрації кожного слайду), краще встановити зміну слайдів шляхом ручного перемикання. Такий підхід дозволяє самостійно визначати час, необхідний школярам для сприйняття інформації, викладеної на кожному

окремому слайді. Розглянемо методику використання мультимедійної презентації на матеріалі уроку англійської мови в 11 класі (див. додаток 2).

Під час реалізації проектних засобів навчання в учнів розвиваються механізми творчого мислення, навички самоорганізації, уява, почуття відповідальності. У процесі захисту результатів власних пошуків, викладених у презентації, школярі вдосконалюють комунікативні навички і вміння, набувають досвіду поваги до інших думок та тверджень, виявляють дружність та підтримку своїх товаришів. Порівняльний аналіз культури країн, мова яких вивчається, школярі набагато краще усвідомлюють культурні особливості та традиції своєї країни, соціально-політичні та історичні передумови їх формування. Безперечним позитивним аспектом застосування мультимедійних презентацій у вивченні англійської мови є той факт, що вони дозволяють налаштувати навчальний матеріал залежно від індивідуальних особливостей його сприйняття учнями. А в разі виконання самостійних презентацій школярами – створити умови для міцного закріплення, узагальнення та систематизації нових знань. Відтак, запровадження активного оперування мультимедійними презентаціями на уроках англійської мови значно підвищує та зміцнює продуктивність навчального процесу.

Розвиток цифрових технологій привніс у навчально-виховний процес можливість застосування засобів дистанційного навчання під час проведення аудиторних занять. В такому разі вчитель і учень можуть самостійно обирати час та місце проведення уроків. Крім того застосування дистанційних засобів навчання дає змогу отримати освіту людині яка не має змоги отримати традиційну освіту з тих чи інших обставин. З рештою, впровадження інформаційних технологій дозволяє певною мірою скоротити витрати на навчання. Проте постійне використання дистанційних методів нівелює роль учителя і значно збільшує частку індивідуальної навчальної роботи школяра.

Зазвичай для реалізації дистанційних технологій використовують електронні інтерактивні підручники. Вони мають низку переваг, на кшталт: динамічність, вільний доступ за рахунок інтернет-з'єднання, відповідність

сучасним науковим тенденціям з предмету. Ще одним плюсом такого формату постає вирішення питання постійного оновлення навчального матеріалу, що практично неможливе для друкованих підручників. Електронні підручники вміщують велику кількість вправ та прикладів, як детально ілюструються та пояснюються. Невід'ємною складовою цих підручників становлять засоби для самостійного контролю рівня засвоєння знань, що їх можна здійснити одразу після завершення теми.

Розповсюдження набуває застосування нового інтегрованого технічного приладу, як мультимедійний комп'ютер – пристрою, який найяскравіше реалізує модель «face to face». За допомогою мультимедійного комп'ютера можна здійснювати інформаційно-пошукові завдання на основі гіпермедійних посилань, що також становить важливу компоненту особистісно орієнтованої освітньої парадигми [25, с. 62].

Зазвичай мультимедійний електронний підручник становить комплекс навчально-моделюючих та контрольних-коригувальних програм, розташованих на цифрових носіях. Мультимедійний підручник відображає науково-предметний контент навчального предмету і часто виступає певним додатком до друкованої версії. Його ефективність визначається:

- забезпеченням миттєвого зворотного зв'язку;
- швидкістю пошуку необхідної інформації, який має значні труднощі в разі оперування звичайним підручником;
- значною економією часу за рахунок роботи з гіпертекстовими посиланнями;
- можливостями візуалізації текстової інформації;
- швидкістю перевірки знань з урахуванням індивідуального темпу школярів [25].

Гіпертекстові і гіпермедійні засоби. Гіпертекст – це окремі слова або текстові фрагменти, які пов'язані з іншими документами або текстами, перехід до яких можливий шляхом натискання на виділений фрагмент. Таким чином, школярі можуть не лише читати сторінки у власному темпі, вони також мають

змогу перейти за гіпертекстовим посиланням для ознайомлення з тим чи іншим терміном, об'єктом, явищем тощо, самостійно керуючи навчальним процесом і опануванням нових знань. Для реалізації гіпермедійних посилань можна застосовувати текст, графічні об'єкти, аудіо та відеофрагменти.

Застосування гіпертекстових технологій повинно ґрунтуватися на загально дидактичних принципах організації навчального матеріалу, таких як: структурованість, логічність, доступність, зрозумілість оперування. У разі потреби мультимедійні підручники можна викласти у відкритому доступі на окремих ресурсах, що дозволить його коригувати. Проте часто такі матеріали мають нелогічне структурування, непривабливе графічне оформлення тощо. Сьогодні активно використовуються різних формати гіперпосилань (HTML, DHTML, PHP та ін.) [22, с. 42-46].

Інтерактивна дошка. Комбінація проекційних технологій з аудіосупроводом дозволяє вчителям застосовувати унаочнення текстової інформації (схеми, таблиці, графіки, відеофайли) та миттєве посилання на довідкові видання (онлайн енциклопедії, словники тощо). Такий підхід якнайкраще уможливорює принципи наочності, доступності, міцності та дієвості знань, системності і комплексності педагогічного процесу [32, с. 26].

Проте наявність комбінації комп'ютер-проектор-екран відтворює переважним чином тільки перегляд. Неможна оминати застосування звичайної дошки для пояснення окремих тез або аналізу навчального матеріалу тощо. Саме тут перед педагогом часто виникають об'єктивні перешкоди: повсякчас класна кімната, устаткована мультимедійним проектором, містить тільки екраном або так звану «білу» дошку, поверх якої налаштовується екран. Відтак, видається неможливим синхронне використання дошки та екрану.

Всі ці виклики призвели до активних пошуків і призвели до винаходу інтерактивної дошки SMART Board. Ці дошки дають можливість учителям комбінувати традиційні прийоми роботи з дошкою із застосуванням інтерактивних функцій мультимедіа.

Інтерактивні дошки SMART мають такі опціональні можливості:

1. Робота з інформаційними об'єктами (текстом, графікою, зображеннями): уточнення, доповнення, виправлення, перехід за посиланнями;
2. Переклад тексту з встановленням когерентних зв'язків між словами;
3. Введення тексту віртуальною клавіатурою та його перегляд в синхронному режимі;
4. Не лише перегляд текстової або графічної інформації, але й інтерактивні функції виконання завдань, тестування, аналізу тощо;
5. Оформлення результатів роботи у вигляді зображень або текстів та збереження в різних форматах [33].

Технічні можливості інтерактивної дошки можна використовувати у процесі вивчення будь-якого матеріалу будь-якого навчального предмету. Вони уможливають виготовлення різноманітних записів, вміщуючи тексти, зображення, відео тощо. Програмні функції надають такі можливості:

1) В роботі з граматичним матеріалом застосування різноманітних засобів виділення (кольорові хайлайтери) дозволяє виразнювати головне, акцентувати увагу на складних питаннях.

2) Завжди можна відтворити послідовність ідей, логіку роботи і повернутися за потреби до складних для сприйняття та розуміння аспектів навчального матеріалу.

3) Опція «drag and drop» уможливує переміщення різноманітних об'єктів під час виконання завдань на кшталт: встановлення співвідношень, логічних зв'язків, поєднання слів у фрази і таке інше (на противагу статичним презентаціям).

4) На екран одночасно можна вивести декілька зображень і таким чином вибудувати логічну схему заняття.

5) Усі напрацювання, створені за допомогою інтерактивної дошки під час заняття, можна зберегти в зручному форматі, заощаджуючи витрати часу та зусиль при плануванні наступного заняття [33].

Значні ілюстративні можливості, закладені програмним забезпеченням інтерактивних дошок, дозволяє вироблення тематичних словників, лексичних

мінімумів, здійснювати всі різновиди семантизації лексичних одиниць. В цьому контексті вдалим видається структурування та розташування лексики за темами. Зображення можна відтворювати в самому Notebook або в інших редакторах. Функція Clone дає змогу швидко копіювати зображення об'єктів, що досить зручно для вивчення англійських числівників. Розташовуючи зображення на певному тлі, можна з опорою на них організувати умовно-комунікативну ситуацію, яка сприятиме формуванню комунікативної компетентності учнів. Для цього також можна послуговуватись ілюстраціями до відомих казок, наприклад, «Троє поросят», що підвищує ефективність вивчення іноземних мов у початковій школі. Програмні можливості роботи з зображеннями SMART Notebook дозволяють вводити нові лексичні одиниці, вправлятися у формулюванні запитань, складання монологічних та діалогічних висловлювань, що становлять основу комунікативної компетентності школярів [31; 39].

Отже, застосування функціоналу інтерактивної дошки допомагає організувати постійну взаємодію з учнем з швидким наданням зворотного зв'язку. Така організація заощаджує час учителя й учня, стимулює творчу розумову діяльність усіх учнів класу. Варто ще раз наголосити, що програмне забезпечення уможливорює збереження всіх екранних зображень і за потреби послідовно розташовувати їх, зокрема в альбомному вигляді з можливістю повторного перегляду і коментування. Якщо зберігати результати виконання завдань окремими учнями, можна відтворити динаміку та послідовність опанування навчального матеріалу, виокремлюючи типові помилки [35].

Ще одним важливим мультимедійним засобом, який можна застосовувати на уроках англійської мови є мультимедійна онлайн-дошка **Padlet**. Динамічне використання мультимедійної онлайн-дошки Padlet дає можливість комп'ютерної візуалізації навчальної інформації, вирішує проблему спільної проектної діяльності, дистанційного навчання в сучасній школі. Такий новий освітній інструмент уможливорює синергію і використання різних типів інформації (тексти, графічні образи, аудіо та відео файли) в межах однієї

платформи. Від часу свого виникнення в 2006-07 роках електронні дошки або стіни набули надзвичайної популярності в освітньому процесі сьогодні.

Наразі у вільному доступі в мережі Інтернет існує значна кількість ресурсів для створення й збереження електронних дощок. Сучасні методисти умовно виокремлюють чотири групи залежно від особливостей застосування:

- для виготовлення інтерактивних газет, плакатів, стіннівок;
- для малювання та креслень;
- для створення та зберігання записів;
- для спільної роботи вчителя й учнів з функціями спільного редагування змістової складової (рис. 2.1).

Розглянемо можливості її використання в навчальному процесі:

1. Знайомство на початку року. Вчитель можете створити дошку, що розповідає про нього, а також попросити учнів скласти власні дошки, на які вони можуть закріпити будь-яку інформацію про себе. Наприкінці року можна виконати інше завдання: проаналізувати, які зміни відбулись за минулий рік, і розповісти про них [29].

2. Для проведення опитування після вивчення тієї чи іншої теми. Вчитель може не тільки передивитись та перевірити відповіді учнів в Padlet, але й надати зворотний зв'язок, додавши текст, посилання або мультимедійний файл. Таку дошку зручно використовувати в подальшому для повторення матеріалу.

3. Повторення вивченого на попередньому уроці. Для цього потрібно помістити всі необхідні матеріали на дошку і попросити учнів швидко переглянути їх, ставлячи запитання з теми в разі, якщо у них виникне необхідність щось уточнити.

4. Конспектування. Під час прослуховування учнями лекції або доповіді, попросіть їх спільно додавати на дошку основні ідеї або запитання з приводу навчального матеріалу.

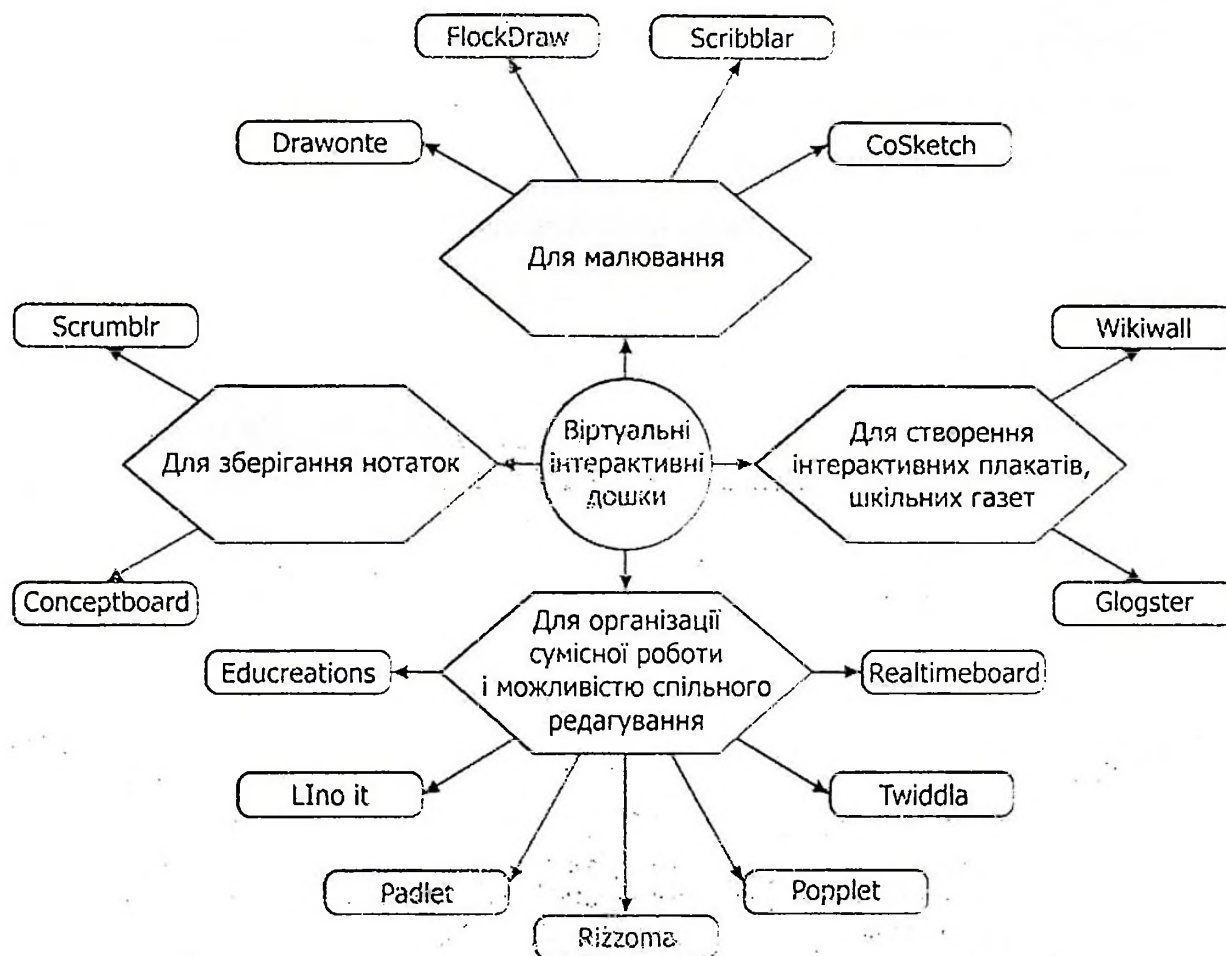

Рис. 2.1. Дошки для створення інтерактивних плакатів, шкільних газет [29].

5. Padlet можна використовувати як список додаткових матеріалів за певною тематикою. Створіть дошку з посиланнями на статті, фотографії та навчальні відео, і поділіться посиланням. Така дошка буде цікава і тим, хто хоче поглибити свої знання з теми, або тим, хто пропустив заняття.

6. Під час викладу певної інформації тощо. Для цього можна попросити учнів передбачити, що трапиться далі, або висловити свої здогадки з приводу певного питання. Вони можуть помістити всі свої думки на дошку.

7. Padlet зручно використовувати як систему зберігання документів, додаючи на дошку матеріали, які будуть доступні для завантаження в будь-який час.

8. Можна використовувати дошку для спільного збору матеріалів за тією чи іншою темою. Учні при цьому можуть працювати як усім класом, так і в групах. Всі ресурси будуть зібрані в одному місці, і ніколи не загубляться.

Одним із ефективних засобів вивчення іноземної мови, особливо на початкових етапах, є використання різноманітних ігрових технологій (вікторини, змагання, квізи тощо). В цьому контексті варто зазначити значний потенціал безкоштовної онлайн платформи **Kahoot**. Технічні можливості сервісу дозволяють створювати інтерактивні навчальні ігри у форматі опитувань, вікторин, відкритих обговорень. Для початку роботи необхідно зареєструватись, що не викликає складнощів, оскільки авторизація здійснюється за допомогою аканту Google. Програма пропонує можливості створювати вікторини з низки запитань із кількома можливими варіантами відповідей. Навчально-ігрова платформа Kahoot дуже популярна серед поціновувачів цікавого інтерактивного навчання, з-поміж яких не тільки працівники освіти, а й представники будь-яких професій. Kahoot значною мірою підвищує якість навчання іноземної мови, тому що за його допомогою можна збільшувати словниковий запас школярів, тренувати особливості граматичної організації англійської мови, створювати обговорення цікавих тем.

Для виконання завдань з перекладу учні можуть послуговуватись онлайн-словниками, серед яких помітно вирізняється додаток ReversoContext. Відмінністю цього продукту є його пошук міжмовних співвідношень з урахуванням контекстного вживання лексики, на відміну від більшості подібних ресурсів, які надають послівний переклад фраз, зрідка наводячи приклади словосполучень. Варто зауважити, що словник не оперує задовгими реченнями або повними текстами, але він є значним помічником учнів в роботі фразовими дієсловами, фразеологізмами, лексичними оборотами та ідіомами. Застосування можливостей ReversoContext значно полегшить навчальну діяльність старшокласників, оскільки рівень складності матеріалу для їх засвоєння та узагальнення зазвичай є достатньо високим.

Огляд наведених ресурсів дозволяє дійти висновку, що застосування інформаційних технологій у навчанні англійської мови має значні переваги. Оперування сучасними програмними продуктами, які є у відкритому доступі в глобальній мережі дозволяє підвищити ефективність організації навчання

англомовного матеріалу. Зокрема, ігрові методики, реалізація проектної діяльності в інформаційній площині, візуалізація текстових фрагментів, швидкість зворотного зв'язку формують англomовні компетентності школярів без особливих труднощів та ефективно забезпечують розвиток англomовної комунікативної компетентності учнів.

2.3. Навчальні можливості відкритих ресурсів у формуванні англomовної комунікативної компетентності

Навчально-виховний процес значно змінився з введенням ресурсів світової інтернет мережі або World Wide Web (www) і наявністю мультимедійних засобів в мовних класах. Наразі ми володіємо програмним забезпеченням в класі, банками тестів і вправ, електронною поштою, інтерактивними навчальними сайтами, які сприяють навчанню в класі і поза ним. Педагоги, як вже зазначалось, шукають нові методи навчання, щоб залучати якомога більше учнів в свій освітній процес. Вони можуть запропонувати своїм учням пошукати інформацію в інтернеті на задану тему. Цей тип завдання називається кіберанкетування і тлумачиться, як уміння вивантажувати і надалі презентувати інформацію, взяту в інтернеті. Цей тип завдань включає в себе роботу з первинною сировиною, запозиченою з інтернету, переробленою на власний розсуд, переосмислену і представлену по-своєму.

Кіберанкетування – це метод навчання, заснований на принципі пошуку і кінцевого представлення інформації за рахунок інтернет ресурсів. Кіберанкетування було створено і призначено для розвитку мислення учнів на більш високих рівнях аналізу, синтезу та оцінки по таксономії Б. Блума. Кіберанкетування, що складається з шести фаз, було винайдено в 1995 році.

Формат кіберанкет побудований так, щоб гарантувати учню без втрати зайвого часу оволодіти необхідною інформацією. У такого формату є свої переваги, наприклад, учні повинні читати, інтерпретувати, аналізувати і оцінювати зміст різних автентичних текстів. А в контексті навчання англійської

мови кіберанкетування сприяє правильному структуруванню освітнього процесу, тому що підвищення навчальної мотивації збільшує впевненість у собі, що в решті решт призводить до успіху учня – найціннішого педагогічного досягнення. Уміння професійно послуговуватися технічними приладами для здійснення кіберанкетування не вимагає обов'язкової присутності педагога для роботи над проектом. Це надає незалежність в роботі школярів та сприяє їх самостійності. Кіберанкетування також підвищує можливість порівняння міжкультурних відносин.

Проекти, побудовані на застосуванні інтернет ресурсів, такі як кіберанкетування і інші роботи дозволяють учителю іноземної мови забезпечити сприятливе інтерактивне навчання, яке мотивує учнів до навчання іноземної мови та культури, створюючи таким чином взаємозв'язок з іншими дисциплінами, розвиваючи інтерес і креативність у вирішенні поставлених комунікативних завдань. Цей вид діяльності дозволяє гнучкість в процесі навчання (при збереженні структури типового формату кіберанкетування). Це сприяє автономії учнів і пропонує різні джерела і розмаїття іншомовного дискурсу. Роль вчителя полягає в ретельному виборі ресурсів, з якими учень повинен буде консультуватися. Щоб зробити це він повинен брати до уваги рівень складності, уникаючи занадто складні джерела, що містять велику кількість інформації, яке може відвернути учня від кінцевої мети.

Савченко Н.А, вважає, що мультимедіа є комплексом апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві працювати в діалоговому режимі з різнорідними даними (графіка, текст, звук, відео), організованими у вигляді єдиного інформаційного середовища.

Комп'ютерні інтерактивні інтегровані системи забезпечують роботу з анімованою комп'ютерною графікою і текстом, промовою і високоякісним звуком, нерухомими зображеннями і рухомими об'єктами. Такі технології базуються на принципах розробки, функціонування та застосування засобів обробки різнорідних вхідних даних, або іншими словами, це своєрідне синтезування трьох видів інформаційних вхідних в одне ціле, а саме:

цифрової інформації (анімація, числові дані, тексти, графіка), візуалізованої інформації (малюнки, фотографії, креслення, відео, картини та ін.) і звуковий ряд (музика, мовлення, інші звуки) [31].

Отже, під мультимедійними технологіями розуміється низка комп'ютерних технологій, що дозволяють сукупно представляти різні види вхідних даних (графіка, текст, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти) і оперувати ними відповідно до наявних цільовими установками. Таке тлумачення мультимедійних навчальних засобів є найбільш оптимальним з точки зору навчання іноземним мовам і превалює на практиці, в тому числі при проектуванні мультимедійного навчального заняття [31].

За методичним призначенням виділяють наступні види мультимедійних засобів навчання:

- навчальні, що покликані сприяти ефективному вивченню нового матеріалу;
- тренувальні (тренажери), які використовують для відпрацювання та автоматизації способів діяльності внаслідок повторення і закріплення вивченого матеріалу;
- контрольні, вживані для встановлення рівня опанування навчальної програми;
- інформаційно-довідкові, для отримання учнями необхідних інформаційних даних,
- проєктувальні, що застосовують для моделювання явищ, процесів або окремих об'єктів з метою їх вивчення і дослідження;
- імітаційні, які дозволяють оперувати певним аспектом реальності в штучно створених умовах для визначення та усвідомлення його структурних властивостей та особливостей функціонування;
- ілюстративні, що застосовують для графічного уявлення навчального матеріалу, візуалізації досліджуваних закономірностей, взаємозв'язку між об'єктами;

- ігрові, вживані для моделювання та «переживання» навчальної ситуації з метою прийняття оптимального рішення або ефективної стратегії дії для розвитку мислення;

- дозвіллеві, покликані для урізноманітнення позаурочної діяльності з метою розвитку індивідуальних психічних особливостей та творчого мислення школярів [28].

Для підвищення рівня пізнавальної активності необхідно ефективно використовувати ресурси мережі Інтернет. Всесвітня павутина дозволяє людині, що знаходиться в будь-якому куточку світу, підтримувати міжкультурні зв'язки і здійснювати міжнаціональну комунікацію. Використання в навчанні сучасних матеріалів глобальної мережі допомагає учням отримувати актуальні знання про мову і культуру зарубіжних країн. Таким чином, школярі можуть застосувати на практиці отримані теоретичні знання про мову, що в свою чергу сприяє розвитку комунікативної компетентності [6].

Використовуючи спеціальні Інтернет-ресурси, які вчать спілкуватися зі своїми однолітками: стати друзями по листуванню або взяти участь в реалізації спільного проекту українських та зарубіжних школярів. Для цього можна використовувати як текстові комунікаційні ресурси, так і аудіо або відеозв'язок [4].

Мережа Інтернет також надає можливість заочної участі в навчальних вікторинах, конкурсах і олімпіадах школярів. Ці можливості особливо актуальні для учнів невеликих і територіально віддалених від центру населених пунктів. Також для узагальнення та систематизації вивченого матеріалу використовуються вправи з навчальних сайтів, які можна виконувати в режимі онлайн. Існує безліч онлайн платформ, порталів, блогів тощо, де можна знайти кайрізноманітніші вправи з різної тематики. Вправи мають різний рівень складності – від найпростіших до вправ підвищеної складності, що дозволяє диференційовано вести процес навчання.

Також однією з ефективних форм застосування цифрових технологій на уроках англійської мови, яка характеризується своєю багатовимірністю, є застосування інтерактивних ігор. Така форма використання інформаційних технологій сприяє активізації лексичного і граматичного матеріалу, вдосконаленню навичок аудіювання і вимови, отже, побічно допомагаючи навчанню поліпшити навички говоріння. Більш того, в грі розвиваються творчі, розумові здібності вихованців. За допомогою інтерактивних ігор можна не тільки ефективно навчати граматиці, розширювати словниковий запас і відпрацьовувати навички усного мовлення, але, найголовніше – урок ніколи не буде нудним, наслідком чого буде підвищення мотивації і якості знань учнів. Використання інтерактивних ігор доцільно на різних етапах уроку. Так, наприклад, для актуалізації (або закріплення) пройденого лексико-граматичного матеріалу у формі інтелектуальної гри використовуються такі ігри, як «Battleship» (Морський бій), «Who wants to be a millionaire» (Хто хоче стати мільйонером), «Agent 007» (Агент 007), «Jeopardy game» (Своя гра), «Bingo» (Бінго) та ін. Використання ігор дозволяє удосконалювати вміння учнів у вживанні вивченого лексико-граматичного матеріалу, створювати умови для формування комунікативної компетенції в умовах групової діяльності, розвивати вміння структурування знань. Ще одна можливість використання мультимедійних технологій для підвищення якості вивчення англійської мови – це прослуховування, розучування і виконання пісень англійською мовою. Даний вид діяльності сприймається учнями і як рекреаційний і допомагає розслабитися, зняти стрес від попередніх уроків і зайнятися творчістю. При цьому, вивчаючи англомовні пісні, які не тільки тренують пам'ять, а й розширюють словниковий запас та формують англомовну комунікативну компетентність.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі нами було вирішено прикладні аспекти застосування мультимедійних засобів для формування англомовної комунікативної компетентності. Зокрема, в першому параграфі було схарактеризовано особливості розвитку творчих здібностей учнів на уроках іноземної мови шляхом застосування мультимедійних технологій. Одним з найбільш популярних засобів формування креативного мислення постає використання скрайб-презентацій, які дозволяють перетворювати текстову інформацію у графічні (схематичні або анімовані) образи.

Також нами було висвітлено особливості та шляхи використання мультимедійних презентацій на уроках англійської мови. Їхній значний рівень інтерактивності беззаперечно сприяє формування комунікативної компетентності школярів. Значною перевагою інтернет ресурсів є їх відкритість та доступність. На сьогодні існує безліч онлайн платформ та порталів, які наляють розмаїття вже готових навчальних матеріалів та можливостей для виготовлення власних. Так, певні програмні продукти уможливають створення інтерактивних об'єктів, застосування яких значно підвищує навчальну мотивацію учнів, навички самостійної роботи та комунікативні навички сучасного школяра.

ВИСНОВКИ

Актуальність тематики дослідження зумовлена стрімким розвитком інформаційних технологій, який не міг не вплинути на систему освіти, що відповідно набуває нових рис навчання – інформатизації, або діджиталізація. Діджиталізація спонукає до перегляду традиційних методів та форм викладання. Завдяки цьому учень стає головним об'єктом і сам вибудовує свою пізнавальну траєкторію. Навчання сучасних дітей, які з дитинства оточені різноманітними цифровими гаджетами, потребує спілкування та навчання «їхньою» мовою, а застосування інформаційних технологій в освіті засвідчує, що вчитель володіє не лише своїм предметом, а й вміє спілкуватися мовою сучасних школярів.

Метою нашого дослідження було проаналізувати особливості застосування мультимедійних засобів навчання та визначити їх ефективність у формуванні англomовної комунікативної компетентності.

1. В результаті вирішення першого завдання роботи нами було визначено та систематизовано поняття, цілі та завдання використання мультимедійних засобів навчання. Емпіричним шляхом доведено, що значну увагу вчителі іноземних мов приділяють мультимедійним технологіям, які поєднують тексти, інфографіку, відео та аудіоматеріали, різноманітні види анімації. Такі технології є сукупністю звукових та візуальних ефектів, які впливають на емоційні та понятійні сфери, і відповідно сприяють ефективнішому засвоєнню мовного матеріалу. Поєднання усіх цих факторів уможливує комплексний розвиток навичок мовної та мовленнєвої діяльності учня в процесі опанування іноземною мовою. Золотим правилом дидактики за будь-яких часів буде залишатися наочність. Відповідно використання її цифрових різновидів призводить до підвищення ефективності навчального процесу

2. На підставі аналізу низки науково-педагогічних та методичних джерел нами було узагальнено сучасні підходи до класифікації мультимедійних навчальних засобів. Зокрема, можна виокремити такі мультимедійні засоби:

презентації, аудіо та відеоматеріали, інфографіка, інтерактивні онлайн словники та довідники, онлайн платформи для створення інтерактивних навчальних матеріалів, різноманітні програмні продукти навчального характеру. Звичайно, що перелік не є вичерпним, проте в ньому подані найбільш розповсюджені та вживані мультимедійні засоби.

3. За допомогою методу аналізу, синтезу та узагальнення нами було схарактеризовано особливості розвитку творчих здібностей учнів шляхом впровадження мультимедійних технологій. Використання інформаційних технологій у поєднанні з проєктними методиками дозволяє школярам на практиці реалізовувати набуті компетентності, і тому власне виступає такою формою пошукової дослідницької діяльності, в процесі якої успішно формуються навички кооперативного співробітництва, що не може не сприяти підвищенню позитивної мотивації до вивчення іноземної мови. Такий формат побудови навчального процесу висуває на перший план самого учня з можливістю вільного висловлення своїх думок та напрацювання власного темпу в опануванні програмними результатами навчання

4. Аналітичний огляд та співставлення сучасного педагогічного досвіду вчителів іноземних мов уможливило висвітлення методики застосування мультимедійних презентацій як засобу розвитку комунікативної компетентності учнів. Було визначено, що застосування мультимедійних презентацій є ефективним у формуванні англомовної комунікативної компетентності. Виготовлення та представлення результатів пошукової діяльності школярів за допомогою інструментів презентацій сприяє формуванню вмінь монологічного висловлення, діалогічної взаємодії, навичок само презентації тощо. Ще однією перевагою на користь комунікативної компетентності постає вміння утримувати увагу аудиторії певний час, а також залучати слухачів до спільного вирішення дискусійних питань.

5. В результаті вирішення п'ятого завдання нашої роботи було узагальнено та виокремлено ефективні інформаційні технології у формуванні англомовної комунікативної компетентності. Застосування різноманітних видів

інформаційних навчальних засобів (навчальних, тренувальних, контрольних, інформаційно-довідкових, проєктувальних, імітаційних, ілюстративних, ігрових) сприяє набуттю фонетичної та лексико-граматичної компетентності учнів, підвищенню їхньої лінгвокультурної обізнаності, формуванню лінгвостратегічної компетентності. Всі перелічені компоненти становлять складне утворення, що називається англомовна комунікативна компетентність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баталова Р. М. Використання ІКТ у проектній діяльності як складова інноваційного розвитку педагога та формування комунікативних навичок учнів на уроках англійської мови. *Нива знань*, 2016. № 4. С. 13–14.
2. Башмаков А. И. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем: Филинь, 2000. 215 с.
3. Берштейн В. Л. Интернет технологии в развитии автономного обучения студентов-нелингвистов иностранному языку: *Сборник статей по материалам международного научно-методического симпозиума, Лемпертовские чтения X*. Пятигорск, 2008. С. 88-94.
4. Бим И. Л. Методика обучения иностранным языкам как наука и проблемы школьного учебника, Учебное пособие. Москва, 1977. 310 с.
5. Бойко Т. Веб-сайт як засіб розвитку комунікативної компетентності старшокласників під час навчання англійської мови. *Рідна школа*, 2016. № 10. С. 25–27.
6. Бойко Т. Проектна діяльність учнів з використанням ІКТ на уроках англійської мови. *Рідна школа*. 2014. № 12. С. 31-34.
7. Васильченко А. І. Про використання групової форми роботи на уроках англійської мови. *Нива знань*. 2013. № 1. С 27-28.
8. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе, Контекстный поход. Москва, 1991. 178 с.
9. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : Знання, 2011. 206 с.
10. Голуб І. І. Використання інфографіки на уроках англійської мови як умова розвитку інтуїтивного мислення учнів: веб-сайт. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/> (дата звернення 01.11.2019)
11. Глущенко Ж. Є. Важливість застосування мультимедіа під час вивчення англійської мови. *Англійська мова та література*. 2015. № 25-26. С. 18-21.

12. Дубовик Н.В. Кабінет англійської мови в школі. *Англійська мова та література*. 2014. № 22-23. С. 14-17.

13. Зимняя И. А. Психология обучения иностранным языкам в школе. Москва: Просвещение. 222 с.

14. Зіннуров Е. І. Технологія використання інформаційних засобів навчання. *Англійська мова та література*. 2015. № 34-36. С. 37-43.

15. Изотов И. В. Мультимедиа как средство повышения эффективности профильного обучения учащихся. Брянск, 2009. 23 с.

16. Кирмайер Г. Мультимедиа. Малип, 1994. 185 с.

17. Кітаєва М. Використання мультимедійних технологій. *Початкова освіта*. 2011. № 38. С. 5-10.

18. Клачкова М. А. Використання мультимедійних технологій на уроках англійської мови : веб-сайт. URL: <http://fel2005.dp.ua/> (дата звернення 01.11.2019)

19. Кузнецова Н. Ю. Соціальний сервіс подкастів у навчанні іноземній мові: [урок англ. мови]. *Все для вчителя*. 2013. № 9. С. 44-46.

20. Мановицька Я. В. Методичні рекомендації щодо формування комунікативних умінь учнів засобами діалогічного навчання під час викладання англійської мови. *Нива знань*. 2016. № 4. С. 9-10.

21. Матвієнко Т. С. Використання інформаційно-комунікативних технологій на уроках української мови. *Англійська мова та література*. 2016. № 7-8. С. 9-13.

22. Мокіна А. Наочність у навчанні старших дошкільників усного англійського мовлення. *Початкова школа*. 2014. № 8. С. 25-28.

23. Овчаренко З. Інформаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення англійської мови: веб-сайт. URL: <http://www.kamts1.kpi.ua/> (дата звернення 13.11.2019)

24. Назаренко А. Л. Дистанционное обучение иностранным языкам: Принципы, преимущества и проблемы. *Вестник МГУ, сер. Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2005. С. 71-75.

25. Ноздрачова О. Г. Використання інфографіки у викладанні англійської мови. *Англійська мова та література*. 2016. № 7-8. С. 60-64.
26. Погребнякова Е. Ю. Использование мультимедийных средств обучения на уроках английского языка как условие повышения уровня знаний и познавательной активности обучающихся. *Молодой ученый*. 2019. № 7 (245). С. 159-161. URL: <https://moluch.ru/archive/245/56651/> (дата обращения: 26.05.2020).
27. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка. *Иностранные языки в школе*. 2000. № 2. С. 64–69.
28. Пономаренко Л. Мультимедійна підтримка навчального процесу. *Початкова освіта*. 2012. № 1-2. С. 16.
29. Рижко Д. В. Технологія використання віртуальної дошки Padlet у навчальному процесі. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/28034/1/9.pdf> (дата звернення 02.11.2019)
30. Руденко-Моргун О. И. Компьютерные технологии как новая форма обучения. Москва: 2002. 193 с.
31. Савченко В. Г. Використання інтерактивних технологій і комп'ютерної підтримки на уроках англійської мови для збагачення мовленнєвої компетенції учнів у форматі креативної освіти. *Нива знань*. 2016. № 4. С. 19-20.
32. Свиридюк Т. Використання мультимедійних засобів у навчанні англійської мови учнів з різними пізнавальними стилями Teachind Visnal & Auditory Leamers Usind Multimedia Resources: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Лібра Терра, 2010. 64 с.
33. Сорока Т. В. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу. *Англійська мова та література*. 2015. № 16-18. С. 5-11.
34. Токар В. І. Теоретично і практично про ІКТ на уроках іноземної мови. *Англійська мова та література*. 2015. № 34-36. С. 34-36.
35. Токарчук В. С. Використання мультимедійних технологій у шкільній освіті. *Нива знань*. 2013. № 1. С. 44-45.

36. Фролов А. В. Мультимедиа для Windows. Москва : Диалог-МИФИ, 1994. 284 с.
37. Харченко Ю. Ю. Розвиток творчих здібностей шляхом упровадження ІКТ та роботи в мережі онлайн. *Англійська мова та література*. 2016. № 7-8. С. 66-72.
38. Хортон У., Хортон К. Электронное обучение: инструменты и технологии. Москва : КУДИЦОБРАЗ, 2005. 640 с.
39. Шахмаев Н. М. Технические средства дистанционного обучения. Москва : Знание, 2000. 276 с.
40. Шклярук Г. О. Інтенсифікація навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій. *Англійська мова та література*. 2011. № 22. С. 2-3.

ДОДАТКИ

Додаток А.

Зразки інфографіки на уроці англійської мови

Writing a letter or email

Personal letters may be short or long but they are usually **chatty and informal** whether you are writing to family or friends.

Formal letters are written to people we don't know on a **professional level** for different reasons: to find out information, to apply for a job or a course, to make a complaint...

Decide how formal your letter needs to be

Food infographics

Wine
A glass is fine.

50%
80%
20%

43\$

Coffee
36 more than 8 cups per day!

Healthy food

Water
1.9 litres is normal dose per day

22%
15%
17%
20%

43\$

**Методична розробка плану уроку англійської мови для 11 класу на тему
«Королівська сім'я»**

Мета:

Навчальна: навчитися зв'язно висловлювати свої думки з теми «Королівська сім'я», аналізувати та робити висновки своєї роботи, удосконалювати вміння створювати проєктні роботи;

Розвивальна: розвивати навички аудіювання, монологічного та діалогічного мовлення, розширювати своє мислення, артикуляційну вимову, словниковий запас та фонетичний слух;

Виховна: виховувати інтерес до традицій та звичаїв англійських країн.

Обладнання: ноутбуки, слайд-шоу, мультимедійна презентація, проєктні роботи, телефонний запис, картки для фонетичної розминки, записи на дошці, кросворд.

Рекомендації щодо проведення: у кожного учня за партою є ноутбуки зі слайдовою програмою кожного етапу уроку. Ці слайди також демонструють на загальній мультимедійній дошці. Протягом уроку можуть бути використані такі мультимедійні презентації: відеоролик з інтерв'ю принца Вільяма та Кейтлін (під час проведення фонетичної розминки); розповідь про життєвий шлях принцеси Діани (під час аудіювання); аудіозапис телефонної розмови королеви Єлизавети з учнями класу (говоріння).

ХІД УРОКУ

I. INTRODUCTION

Greeting:

Good morning to you

We all at our places

With shiny faces

Good morning to you.

Look at each other! Smile to each other

Enjoy our lesson

A warm smile at the lesson

Will encourage our work.

Pair work «Compliments»

T. Your success in life depends greatly on your ability to be in a good mood to be happy yourself and make happy people who are near you be able and give compliments to them.

Give a compliment to your friends.

II. MAIN PART OF THE LESSON

Introducing the topic and the aim of the lesson

T. And now with the nice mood let's begin our lesson. Today we will have a summary lesson. Today we will have an unusual lesson with stops and comments. And your task is to guess the theme of our lesson. This special flip-chart will help you to do it. (Показ слайда з головоломкою)

That's right. Our theme is the Royal family.

Why should you study this theme?

(Pupils answer the question)

In my opinion every well educated person should know about the Royal family because this family is very popular nowadays.

As for me I think we should study this theme for our common development.

Check on homework. Presentation of group projects

T. We have been learning the theme "The Royal family" for three lessons and have made two project works. The first group interviewed the pupils of our school. The main question was what do they know about the Royal family? And the second group – learnt the biography of Lady Di and they made the Windsor family tree.

The presentations will be at the next lesson and speakers of each group tell us some words what have you already done.

Phonetic drill

T. Today we will have also an unusual phonetic drill. Now you will watch a video fragment about Kate and William. Your task is to pay attention to the pronunciation of vowels and consonants sounds during this video fragment.

After this video fragment we will practice to pronounce them. So, let's practice to pronounce vowels and consonants using these cards.

(Перегляд відеофрагмента)

Speaking

T. Thank you for your good pronunciation.

What can you tell about Queen Elizabeth II?

1. She is the Queen of the UK and many other countries in the world.
2. She is a figurehead.
3. She is a symbol and a long-standing tradition of the country.

T. Well. Today I will have a surprise for you. S. What is the surprise?

T. You may not believe me but this is the telephone conversation with Queen Elisabeth

II. S. Oh, it can not be true. It is cool. (Відеоролик про королеву)

Telephone conversation with the Queen Elisabeth II

(Запис розмови з королевою на мобільний телефон. Прослуховування та відповіді на запитання.)

Q. Good morning! Let me introduce. My name is Elizabeth II. I am the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. Born in London on April 21, 1926. I was the first child of King George and Queen Elizabeth. They baptized me under the name Elizabeth Alexander Maria. My baptism took place in a chapel in Buckingham Palace. I spent my first years in Piccadilly 145, London House. She was educated at home at home with Princess Margaret, my younger sister. I also studied music, studied horseback riding and swimming.

I am very pleased to communicate with your school students, I would like to know what you know about my sons Edward and Andrew?

Answer. I know that Prince Edward worked for a short time in the armed forces, but then he went to work in the theater. Prince Andrew was also a helicopter

pilot. After 22 years of service in the Navy, the Duke of York is now the UK Special Representative for International Investment.

Thanks for your reply.

Q. Second question: Tell me, please, do you know who my oldest son is? What do you know about him?

Answer. Yes, I know. Your son's name is Charles Prince of Wales. He attended Cambridge Trinity College before serving in the Royal Air Force and Royal Navy. He is known for his interest in architecture and the environment.

Q. And my last question: Who was my son's first wife? What do you know about her?

Answer. Your son's first wife was Diana. Former Diana Spencer married the Prince of Wales in 1981. She won the love of many people with her modesty, shyness and beauty. On August 31, 1997, a car accident occurred in Paris that claimed her life.

B. Thank you for your excellent answers. And I want to invite you to London to the Buckingham Theater. Hope to see you soon. Goodbye.

T. What are your impressions after the phone call?

Writing

T. Look at the Royal Family tree. Read the sentences and do the crossword (see Card 1 on the p. 42).

Keys: 1 brothers; 2 cousin; 3 Henry; 4 parents; 5 William; 6 grandfather; 7 husband; 8 grandmother; 9 niece; 10 uncle; 11 youngest; 12 Royal Family.

Listening. Pre-listening to the text.

Dear girls, you are so young and beautiful. Every girl always dreams to get married to the prince. But in the Royal family there was a woman who did not want to be a princess. Who knows what her name is? That's right. This is Diana. And now let's listen to the information about her and after listening you have to answer if the sentences were true or false.

(Звучить запис ролика про Діану.)

Post-listening

1. Princess Diana was the first wife of Prince Charles.
2. She was born in 1962.
3. She was the youngest daughter.
4. She had two sisters Sarah and Jane.
5. On 31 August 1995 she was killed in a car accident in Paris.

Reading

Pre-reading

It's a pity but one of the members of the royal family died. This is the first wife of Prince Charles – Diana. But on April 9, 2005 he married Camilla Rosemary Shand. And now we will read about this woman.

(Photo of Camilla, Duchess of Cornwall.)

While-reading

Camilla Rosemary Shand is the second wife of Prince Charles. She was born in London on 17 July 1947 and spent her early life in Plumpton East Sussex. She was educated at Dumbrells School in Sussex, Queen's Gate school in London. Her relationship with Prince Charles started at a polo match in 1970 before either of them was married. Her interests include horse riding and hunting. She has two children: Tom and Laura.

Homework

Composition "Customs and traditions of the Royal Family" and project works.

Putting marks

T. I'm so happy for I had an opportunity of communicating with you. Your active and fruitful work made our lesson bright and full of sense.